

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Directie Europees
Landbouwbeleid en
Voedselzekerheid**

Prins Clauslaan 8
2595 AJ Den Haag
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.rijksoverheid.nl/eleni

Onze referentie
260420

Uw referentie
149717.02u

Datum 8 maart 2012

Betreft Voorstellen hervorming Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

Geachte Voorzitter,

Bijgaand ontvangt u mijn antwoorden op de opmerkingen en vragen van de leden van de fractie van GroenLinks en het lid van de fractie van de Partij voor de Dieren inzake de kabinetsreactie over de voorstellen van de Europese Commissie ten aanzien van de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) (kenmerk 149717.02u).

GroenLinks

Herverdeling

De leden van de fractie van GroenLinks hebben de regering gevraagd om een reactie ten aanzien van de hoogte van de GLB-steun die Nederland ontvangt in de nieuwe voorstellen. De Europese Commissie stelt voor een proportionele korting toe te passen voor die lidstaten die uitkomen boven de EU-gemiddelde hectarebetaling. Lidstaten die hoger boven het gemiddelde zitten dienen dan meer bij te dragen. Het kabinet is van mening dat enige herverdeling van GLB-middelen op zijn plaats is. De voorgestelde korting voor Nederland gaat het kabinet echter te ver. Het kabinet vindt dat de rekening hierdoor onevenredig zwaar bij Nederland wordt neergelegd en pleit daarom voor een meer evenredige bijdrage van alle lidstaten boven het EU-gemiddelde. De discussie over herverdeling van middelen moet naar de mening van het kabinet overigens niet beperkt worden tot alleen de directe betalingen van het GLB, maar in samenhang met het plattelandsbeleid worden gezien.

Vergroening

De fractie van GroenLinks heeft diverse vragen gesteld over vergroening. De eerste vraag betreft de mate waarin vergroeningsmaatregelen bindend zijn. In de GLB-wetgevingsvoorstellen is sprake van een koppeling van de vergroeningspremie aan de basispremie. Deze koppeling houdt in dat indien een boer niet deelneemt aan de verplichte vergroeningsmaatregelen hij niet alleen de vergroeningspremie, maar ook de basispremie verliest. Hoewel het hier geen één op één koppeling betreft, is er wel sprake van een olopende korting op de vergroeningspremie én de basispremie bij niet voldoen aan de vergroeningsvoorwaarden.

De tweede vraag betreft het vergroeningspercentage. Het kabinet kan zich vinden in het voorgestelde vergroeningspercentage (30%). Dit is een belangrijke stap in de omvorming van de directe betalingen naar doelgerichte betalingen. Wat betreft het Europese krachtenveld lijkt 30% echter het maximaal haalbare. Een meerderheid van de lidstaten pleit voor een lager vergroeningspercentage.

Datum
8 maart 2012

Onze referentie
260420

In antwoord op de vraag over de verscheidenheid en effectiviteit van de voorgestelde vergroeningsmaatregelen is het kabinet van mening dat deze maatregelen onvoldoende zijn. Het positieve effect van gewasdiversificatie en permanent grasland zal in de Nederlandse context zeer beperkt zijn of zelfs nihil. Deze twee maatregelen vormen immers in Nederland geen probleem op nationaal niveau, terwijl implementatie op bedrijfsniveau wel uitvoeringsproblemen zal oproepen. Het kabinet is van mening dat investeringen in duurzame en innovatieve productiemethoden wel via doelgerichte betalingen moeten worden ondersteund. In principe zou dierenwelzijn en diergezondheid daarvan deel kunnen uitmaken. De voorstellen van de Commissie richten zich echter vooral op verbetering van biodiversiteit en klimaat. Het kabinet pleit er voor dat lidstaten de mogelijkheid moeten hebben om via een Europees keuzemenu uit diverse maatregelen te kiezen die maximaal bijdragen aan verbetering van bijvoorbeeld de biodiversiteit, het klimaat, het milieu en duurzaamheid. De keuzes moeten vallen binnen een Europees kader om een gelijk speelveld te waarborgen en "greenwashing" te voorkomen.

Wat betreft het ecologisch beheer is het kabinet van mening dat in de Nederlandse omstandigheden, met hoge grondprijzen en hoge opbrengsten, een ecologisch beheer van 7% een te grote financiële belasting voor agrariërs betekent.

Aftopping

Het kabinet wenst vast te houden aan de lijn dat de generieke inkomenssteun omgevormd wordt naar doelgerichte betalingen. In dat geval is niet van belang in hoeverre de doelen worden behaald door grote of kleine bedrijven. Het algemene uitgangspunt dat alle bedrijven, groot of klein, moeten voldoen aan wettelijke milieu- en andere omgevingsvoorwaarden blijft van toepassing.

Overheveling

In het voorstel van de Commissie wordt aan lidstaten de mogelijkheid geboden om maximaal 10% van het budget voor directe betalingen over te hevelen naar het plattelandsbeleid. Het kabinet steunt dit voorstel, op voorwaarde dat hiervoor geen cofinanciering gevraagd wordt.

Vereenvoudiging van de cross-compliance

Inzake de vereenvoudiging van de cross-compliance zet het kabinet zich in om de 'cross compliance'-eisen en normen te beperken tot de kernbepalingen van de relevante EU-regelgeving en door voorstellen te doen voor de verdere toepassing van toezicht gebaseerd op risicoanalyse en proportionaliteit bij controles en kortingen.

Positie primaire producenten

De fractie van GroenLinks heeft enkele vragen over de marktmacht van primaire producenten gesteld. In de wetgevingsvoorstellen van Commissie is de mogelijkheid opgenomen om producentenorganisaties, unies van producentenorganisaties en brancheorganisaties op te richten en in stand te houden. Dergelijke organisaties kunnen de positie van de primaire producent in de handelsketen versterken. Het kabinet steunt dit initiatief, maar met de volgende kanttekeningen. Het kabinet is geen voorstander van de verplichte erkenning van deze organisaties zoals de Commissie wil, omdat dit kan leiden tot extra administratieve last voor zowel producenten als overheid. Ook moet worden voorkomen dat deze mogelijkheid ongewenste effecten heeft op de coöperatiestructuur. De coöperatieve ondernemingsvorm is in de landbouw sterk ontwikkeld en streeft feitelijk hetzelfde na als producentenorganisaties. Verder dienen de bevoegdheden van dergelijke organisaties te passen binnen de bestaande (communautaire) mededingingsregels.

**Directie Europees
Landbouwbeleid en
Voedselzekerheid**

Datum

8 maart 2012

Onze referentie

260420

Externe effecten GLB

De leden van GroenLinks hebben gevraagd naar de wijze waarop de regering de aandacht voor ontwikkelingslanden wil operationaliseren en de relatie tussen het GLB markt- en prijsbeleid en de positie van ontwikkelingslanden. Zoals onlangs is verwoord in de brief aan uw Kamer van 13 februari (kenmerk DIE-131/2012) houdt de regering rekening met de door u geschetste externe effecten door in te zetten op een verdere afbouw van de productiebeperkende maatregelen, geen herintroductie van gekoppelde betalingen en afschaffing van de uitvoerrestituties. De regering roept daarnaast de Commissie op om de externe effecten met regelmaat te monitoren en te evalueren. Het kabinet vindt het belangrijk dat de resultaten van kennisontwikkeling en innovatie beschikbaar zijn voor ontwikkelingslanden. Volledigheidshalve wil ik u daarnaast wijzen op de brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 22 september jl. (TK 28625 nr. 135) waarin de relatie landbouw en ontwikkelende landen in een bredere context wordt geplaatst.

Boerencollectieven

De GroenLinks -fractie heeft gevraagd naar de verdere uitwerking van de boerencollectieven. Het kabinet ziet grote voordelen in het werken met collectieven. Het vormen van collectieven is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de landbouw zelf. De overheid is bereid de verdere ontwikkeling en professionalisering van deze boerencollectieven actief te faciliteren. Daarom wil zij de mogelijkheden daarvoor in het nieuwe GLB goed regelen. Met betrokken organisaties wordt daarover intensief overleg gevoerd. De voorstellen van de Commissie voor het plattelandsbeleid bieden nu de mogelijkheid dat overeenkomsten voor agro-milieu-klimaat maatregelen en maatregelen voor biologische landbouw kunnen worden aangegaan met groepen boeren of boerencollectieven. De pilots die zijn gedaan met collectieven leren echter dat niet alleen de erkenning als begunstigde belangrijk is. Ook de vervolgstappen in het proces, o.a. met betrekking tot controle en verantwoording, moeten goed geregeld zijn. Nederland brengt dit actief bij de Commissie onder de aandacht, o.a. in het kader van het Geïntegreerd Beheers- en Controlesysteem (GBCS) en de controles op cross-compliance.

Partij voor de Dieren

Directie Europees
Landbouwbeleid en
Voedselzekerheid

Veehouderij

De fractie van de Partij voor de Dieren heeft gevraagd naar de uitstoot van broeikasgassen van de melkveehouderij en het gebruik van krachtvoer. De melkveehouderij is verantwoordelijk voor een groot gedeelte van de uitstoot van overige broeikasgassen (methaan en lachgas). In totaal is de veehouderij in Nederland verantwoordelijk voor 8% van de broeikasgasemissie in Nederland. In 2010 was de uitstoot van methaan vanuit de landbouw 10 (megaton CO₂-equivalenten) en van lachgas 7 (megaton CO₂-equivalenten). Ten opzichte van 1990 is dit een daling van daling van 25%. De regering kan niet bevestigen dat door een afnemende weidegang, het krachtvoergebruik toeneemt. Als dieren worden opgesteld, blijft het grootste deel van het rantsoen van melkvee ruwvoerders, zoals gras of maïs. Er is daarom in de laatste jaren geen toenemend gebruik van krachtvoer. Wat betreft de koppeling tussen duurzame productie en ontvangen steun is het de inzet van het kabinet, zoals reeds hierboven aangegeven, om de directe betalingen om te vormen tot doelgerichte betalingen. Het kabinet is van mening dat investeringen in duurzame en innovatieve productiemethoden ook via doelgerichte betalingen zouden moeten worden ondersteund. In principe zou dierenwelzijn en diergezondheid daarvan deel kunnen uitmaken. Het kabinet pleit er voor dat lidstaten de mogelijkheid moeten hebben om maatregelen te kiezen die maximaal bijdragen aan verbetering van bijvoorbeeld de biodiversiteit, het klimaat, het milieu en duurzaamheid

Datum

8 maart 2012

Onze referentie

260420

Markt- en Prijsbeleid

De fractie van de Partij voor de Dieren heeft enkele vragen gesteld over het markt- en prijsbeleid van het GLB. Het kabinet deelt de mening van de fractie van de Partij voor de Dieren dat overproductie en fouten binnen de sector interventie in de markt onvoldoende legitimeren. Het kabinet zet in op een verdere afbouw van de productiebeperkende maatregelen en is van mening dat geen (gekoppelde) steun meer gegeven moet worden voor de productie van (bepaalde) gewassen. Het markt- en prijsbeleid moet beperkt worden tot een echt vangnet. Dit vangnet moet zorgen voor een bodem in de markt maar wel op een zodanig laag niveau dat structureel produceren voor dit vangnet niet rendabel is. Daarnaast vindt het kabinet dat de uitvoerrestituties uiterlijk in 2013 moeten worden uitgefaseerd.

Toeslagrechten voor bloembollentelers

Conform de huidige voorstellen zullen gespecialiseerde bloembollentelers niet in aanmerking komen voor toeslagrechten.

Lokale eiwit- en vezelgewassen

De Nederlandse landbouw heeft behoefte aan stimulansen voor een duurzame landbouw. Daarom streeft het kabinet streeft naar vervanging van de huidige directe betalingen door doelgerichte betalingen. Het kabinet is voor een versterking van de marktorientatie van landbouwers en daarom geen voorstander van (herintroductie van) gekoppelde betalingen. Om zelfvoorzienend te zijn wat betreft lokale eiwit- en vezelgewassen, is geen doel van dit kabinet, hoewel dit evenwel het resultaat van een markgeoriënteerde aanpak kan zijn.

Vervolg

Het kabinet heeft zich tot op heden en zal zich ook de komende periode inzetten om haar ambities en doelen zoals vastgelegd in de kabinetsreactie (TK28625 nr. 137) te behalen. Het Deense voorzitterschap zal in juni een voortgangsrapportage van de GLB-discussies presenteren.

**Directie Europees
Landbouwbeleid en
Voedselzekerheid**

Datum
8 maart 2012

Onze referentie
260420

dr. Henk Bleker
Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie